

# Yttrande, Granskning av föreningsbidrag år 2025

## Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämnden har fått rubricerad revisionsrapport och lämnar sina synpunkter med utgångspunkt i revisionsrapportens rekommendationer;

Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt regionala utvecklingsnämnden behöver säkerställa att:

- fullmäktiges regler och styrelsens/ nämndernas riktlinjer följs vid handläggning av föreningsbidrag.
- välfärdsbrottsperspektivet beaktas i styrande dokument och i den interna kontrollen.
- tillräckliga kontroller genomförs i samband med bidragsutbetalningar.
- de har förutsättningar att ha kontroll över samtliga bidrag, även de som fördelas genom verkställighet

Nämnden delar flera av revisorernas synpunkter som framförs i revisionsrapporten. Vidare bedömer nämnden att det finns behov av att upprätthålla en lämplig avvägning mellan en kontrollnivå som är att betrakta som rimlig och en administrativ hanterbarhet inom ramen för befintliga personalresurser.

Länets ideella föreningar bidrar till att stärka folkhälsa, demokratiska värderingar, delaktighet och ett rikt kulturliv. Västerbotten är ett föreningsstätt län som är av stor betydelse för länets invånare: i föreningslivet skapas meningsfullhet, gemenskap och sammanhang, samtidigt som engagemang och initiativ tas tillvara. Regionen värnar denna kraft genom en bidragshantering där kontroll och tillit balanseras på ett tryggt och förtroendefullt sätt: föreningarna ska kunna känna sig trygga med att regionen hanterar bidrag korrekt och med fokus på nytta och mening, och regionen ska i sin tur ha förvisning om att beviljade medel används i enlighet med uppställda villkor.

För att värna föreningslivets roll som en central del av länets sociala infrastruktur och samtidigt säkerställa en rättssäker bidragshantering är samverkan mellan nämnderna angelägen - för att harmonisera arbetssätt, kontroller och rutiner. Syftet är ökad enhetlighet, minskat personberoende och stärkt motståndskraft mot välfärdsbrottslighet.

Nedan följer regionala utvecklingsnämndens synpunkter.

### **Fullmäktiges regler och styrelsens/ nämndernas riktlinjer följs vid handläggning av föreningsbidrag.**

Nämnden anser att rådande krav, liksom möjligheten till uppföljning, revision och återkrav, att riktlinjerna redan i dag kan utgöra ett stöd för att förebygga och minska risken för välfärdsbrottslighet och andra oegentligheter i hanteringen av bidragsmedel.

#### Åtgärder:

- En checklista ska tas fram som stöd för efterlevnad av gällande riktlinjer. Arbetet ska genomföras under 2026 och checklistan ska implementeras 2027. Att checklistan använts kommer att framgå i återrapporteringen av beslut till nämnd.
- Villkorsbeskrivningar i delegationsbesluten kommer att tydliggöras samt att kontroll hos kronofogden genomförs. Åtgärden verkställs 2026.

#### **Välfärdsbrottsperspektivet beaktas i styrande dokument och i den interna kontrollen**

Nämnden anser att rådande krav, liksom möjligheten till uppföljning, revision och återkrav, att riktlinjerna redan i dag kan utgöra ett stöd för att förebygga och minska risken för välfärdsbrottslighet och andra oegentligheter i hanteringen av bidragsmedel. Det stämmer att nämnden inte ställer krav på obligatoriska dokument vid ansökan om projekt/arrangemansstöd, nämnden bedömer att föreningarnas intyg om att dokumenten finns, samt regionens rätt att ta del av dokumenteten, är tillräckligt. Vid årliga verksamhetsanslag krävs alltid dokumenten in enligt gällande riktlinjer.

#### Avsaknad av riskanalys

I regionala utvecklingsnämndens internkontrollplan för 2025 har utbetalningar till ideella föreningar inte identifierats som ett särskilt riskområde. Huvuddelen av de föreningar som erhåller bidrag är sedan tidigare kända för nämnden och har vid tidigare bidragstillfällen genomfört beviljade aktiviteter på ett tillfredsställande sätt.

I Region Västerbotten pågår ett arbete med att utveckla förmågan att förebygga, upptäcka och hantera välfärdsbrottslighet och korruption. Arbetet utvecklas och drivs av ett råd med representanter från olika delar av regionens verksamhet. Under kommande år kommer regionen att genomföra utbildningsinsatser och ta fram riskanalyser, styrdokument och rutiner inom området. Denna risk finns även upptagen i bilaga 1 i nämndens internkontrollplan 2026.

#### Åtgärd

- Risken för välfärdsbrottslighet inom nämndens hantering av föreningsbidrag kommer att hanteras i internkontrollplan för 2027.

#### **Tillräckliga kontroller genomförs i samband med bidragsutbetalningar.**

##### Kontroll av skulder

Kontroll av ideella föreningars eventuella skulder hos Kronofogdemyndigheten har inte prioriterats inom ramen för nämndens handläggning. Föreningarna har däremot ålagts att intyga att de tagit del av samt uppfyller såväl generella som särskilda villkor för det sökta stödet, vilket innefattar villkoret att; en organisation som har skulder för svenska skatter eller avgifter hos kronofogdemyndigheter eller som är i likvidation eller försatt i konkurs ej kan erhålla bidrag. Under kvartal 1 2026 testade regionala utvecklingsnämndens förvaltning att genomföra en kontroll av skulder och avgifter hos Kronofogdemyndigheten för de organisationer som sökt stöd under vårens utlysningssomgång gällande medel till ungdomsverksamhet. Inga anmärkningar noterades.

#### Åtgärd

- Intern rutin för kontroll hos Kronofogdemyndigheten ska tas fram. Rutinen ska tydliggöra när kontroll genomförs, hur den dokumenteras samt hur eventuella avvikelser hanteras inför beslut och/eller utbetalning. Att kontrollen är genomförd kommer framgå i beslut som återrapporteras till nämnd.

#### Kontroll och uppföljning av enskilda ideella föreningar

Det är riktigt att nämnden inte gör några kontroller eller uppföljningar av föreningsbidragen för enskilda ideella föreningar, om man inte anser det vara uppenbart angeläget. Hittills har det inte funnits anledning för misstroende och har därför inte någon utvidgad kontroll. I enlighet med gällande riktlinjer har regionen rätt att ta del av räkenskaper och andra uppgifter som krävs för att ha kontroll av bidragsgrundande uppgifter och att bidrag används för avsett ändamål.

#### Åtgärd:

- En checklista ska tas fram som stöd för efterlevnad av gällande riktlinjer. Arbetet ska genomföras under 2026 och checklistan ska implementeras 2027. Att checklistan använts kommer att framgå i återsrapporteringen av beslut till nämnd. *(åtgärden återfinns även under "Fullmäktiges regler och styrelsens/nämndernas riktlinjer följs vid handläggning av föreningsbidrag")*.

#### **Nämnden har förutsättningar att ha kontroll över samtliga bidrag, även de som fördelas genom verkställighet**

Regionala utvecklingsnämnden får i dagsläget information om beslut genom anmälan av beslut på delegation. Kulturbedningen erhåller årligen en sammanställning över delegationsbeslut där analys och avvikelser inbegrips.

#### Åtgärd

- Revisorernas rekommendation att säkerställa nämndens insyn och kontroll av utbetalda bidrag, inklusive beslut fattade genom verkställighet kommer att tas i beaktande i det fortsatta arbetet genom att information och uppföljningar av bidragsutbetalningarna lyfts till nämnden i högre uträkning än i dag.

Regionala utvecklingsnämnden  
Rickard Carstedt  
Ordförande